

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25853/2024
16.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић, Мирјане Андријашевић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., насеље ..., чији је пуномоћник Весна Манчић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., на привременом раду у Немачкој, чији је пуномоћник Србољуб Милосављевић, адвокат из ..., ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 230/24 од 04.07.2024. године, у седници одржаној 16.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 230/24 од 04.07.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈУ пресуда Вишег суда у Врању Гж 230/24 од 04.07.2024. године у делу става првог изреке којим је потврђена пресуда Основног суда у Врању П 108/23 од 15.12.2023. године у делу става првог изреке и пресуда Основног суда у Врању П бр.108/23 од 15.12.2023. године у делу става првог и делу става другог изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе тужену да му на име накнаде материјалне штете исплати:

-износ од 159.713,34 динара, са законском затезном каматом почев од 11.06.2016. године до исплате,

-износ од 10.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 27.07.2016. године до исплате,

-износ од 10.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.08.2016. године до исплате и

-износ од 6.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.06.2016. године до исплате, као и захтев да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка преко износа од 173.425,00 динара са законском затезном каматом на износ од 139.500,00 динара почев од извршности пресуде до исплате, до досуђеног износа од 242.420,00 динара, као неоснован.

У преосталом делу ревизија тужене се **ОДБИЈА** као **НЕОСНОВАНА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 27.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 108/23 од 15.12.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати појединачно одређене износе са законском затезном каматом ближе као у том ставу, као и да му накнади трошкове парничног поступка од 242.429,00 динара, при чему да на износ од 184.500,00 динара плати законску затезну камату од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 230/24 од 04.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Врању П 108/23 од 15.12.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. ст. 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11...10/23), у даљем тексту: ЗПП, посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни суд цени у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. ЗПП, Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, мајка тужиоца, пок. ВВ, је против тужене водила парнични поступак у предмету Основног суда у Врању П 1616/16 ради враћања стеченог без основа, јер је тужена 27.05.2010. године подигла 169.500,00 динара од износа кредита одобреног мајци туженог и тај новац задржала за себе. У тој парници је правноснажном пресудом обавезана тужена да ВВ врати наведени износ са законском затезном каматом почев од 28.05.2010. године, до исплате. Решењем Центра за социјални рад у Врању од 24.08.2010. године, ВВ је стављена под старатељство сина тужиоца АА, јер је делимично лишена пословне способности у делу располагања својом непокретном и покретном имовином, осим пензијом. Тим решењем је тужилац обавезан да се стара о личности, правима и интересима штићеника ВВ, као и да предузима све правне послове и радње који су неопходни за заштиту интереса штићеника. Пок. ВВ је преминула ...2017. године, па је тужилац решењем Јавног бележника од 01.03.2018. године, оглашен за њеног искључивог наследника. Уникредит банка, са којом је пок. ВВ закључила уговор о динарском кеш кредиту за рефинансирање 27.05.2010. године, покренула је поступак извршења против ње у предмету Ив 340/15 ради наплате новчаног потраживања по основу кредита у износу од 416.303,67 динара. По изјављеном приговору поступак је настављен у парници у предмету П 1462/17. Током поступка, банка је обавестила суд да је ВВ исплатила банци дуговани износ са свим трошковима које је банка имала и повукла тужбу. Тужилац је у овом спору навео да је банци отплаћивао одређене износе у ратама сваког

месеца почев од 05.01.2016. године па до 09.06.2017. године уместо пок. мајке, те да је банци вратио кредит у укупном износу од 487.000,00. Након обављеног економско-финансијског вештачења, тужилац је поставио тужбени захтев према налазу вештака на износ од 216.713,34 динара, у појединачним износима према свакој од исплата, са законском затезном каматом од доспећа сваког износа па до исплате. Тужена је током поступка истакла приговор застарелости потраживања. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Милана Митића произлази да износ од 169.500,00 динара који је тужена задржала, представља у односу на укупан износ кредита удео од 76,36%. Вештак је овај проценат удела ставио у однос са свим ставкама које су измирене по кредиту, без измирене главнице дуга, односно са измиреном редовном каматом, затезном каматом, трошковима и накнадама, па је на тај начин утврдио сразмерни износ свих камата, накнада и трошкова који су обрачунати и наплаћени на износ главнице од 169.500,00 динара. По налазу вештака, укупно потраживање тужиоца по основу измирене редовне и законске камате, накнаде и трошкова извршног поступка који опадају на део износа одобреног кредита од 169.500,00 динара, износи 216.713,34 динара. Овај износ измирен је банци уплатом од 10.06.2016. године од 159.713,34 динара, уплатама од 26.07.2016. године, 25.08.2016. године и 26.09.2016. године у износима од по 10.000,00 динара, уплатом од 25.10.2016. године у износу од 6.000,00 динара, уплатом од 25.11.2016. године у износу од 7.000,00 динара, уплатом од 09.12.2016. године у износу од 8.000,00 динара и уплатом од 09.06.2017. године у износу од 6.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су ценили да је тужилац као универзални сукцесор пок. мајке, активно легитимисан у овом спору, да је у ситуацији када је правноснажном пресудом тужена обавезана да сада пок. ВВ врати износ од 169.500,00 динара са законском затезном каматом, који је неосновано задржала од износа кредита одобреног пок. ВВ од Уникредит банке, тужена причнила штету правној претходници тужиоца у висини редовних и законских камата, накнаде и трошкова извршног поступка, везаних за тај износ, који су банци морали бити исплаћени на тај део кредита, а чија висина је утврђена налазом вештака, па су применом одредаба чланова 154. став 1, 155, 158, 185. став 1. и став 4 и 190. Закона о облигационим односима обавезали тужену као штетника да тужиоцу исплати на име накнаде материјалне штете износе редовне и законске камате, накнада и трошкова извршног поступка обрачунате на износ који је тужена неосновано задржала.

Одлуку нижестепених судова у погледу постојања активне легитимације на страни тужиоца и обавезе тужене као штетника да накнади штету, прихвата у свему као правилну и на закону засновану Врховни суд.

Међутим, нижестепени судови су приликом одлучивања о приговору застарелости потраживања који је истакла тужена погрешно применили материјално право, на шта се ревизијом основано указује.

Наиме, тужба за накнаду материјалне штете у овом спору поднета је 11.09.2019. године, а њоме тужилац на име накнаде материјалне штете тражи исплату износа који су сукцесивно исплаћивани банци почев од 11.06.2016. године, закључно са 10.12.2016. године, како то произлази из доказа о исплати и налаза вештака економско финансијске струке. Нижестепени судови су сматрали да ни за један од исплаћених износа није наступила застарелост, ценећи да је тужилац за штету сазнао даном доношења решења по коме је наследио пок. мајку 01.03.2018. године, а од ког датума, па до датума подношења тужбе није протекао рок за застару потраживања накнаде штете од три године, прописан одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима. Међутим, по оцени Врховног суда ово становиште засновано је на погрешној примени материјалног права, на шта се ревизијом основано указује.

Тужилац као универзални сукцесор пок. мајке, којој је тужена причинила штету задржавањем износа кредита од 169.500,00 динара на који је мајка касније, током враћања кредита банци морала да плати уговорну камату, затезну камату, трошкове и накнаде, у овој парници потражује на име накнаде материјалне штете те износе.

Одредбом члана 212. став 1. Закона о наслеђивању („Сл. гласник РС“, бр.46/95...6/2015), прописано је да заоставштина прелази по сили закона на оставиоцеве наследнике у тренутку његове смрти. Чланом 1. став 1. и 2. истог закона прописано је да се наслеђује заоставштина, а да заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти. У овом случају произлази да је пок. мајци тужиоца у тренутку смрти припадало право на накнаду материјалне штете од тужене поводом задржаног износа одобреног кредита, јер су сва потраживања настала пре њене смрти, те је на тужиоца као њеног наследника то право прешло. Због тога се на тужиоца имају применити и рокови застаре овог потраживања који би се имали применити и на оставиоца, односно рок застаревања у односу на тужиоца као наследника не може бити дужи од рока застаревања који је имао његов правни претходник. Одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде штете застарева у року од три године од дана сазнања за штету и учиниоца, а мајци тужиоца, као и тужиоцу, су висина штете и учинилац били познати приликом сваке исплате кредита, накнада и трошкова банци. Стога су, узевши у обзир датум подношења тужбе у овом спору (11.09.2019. године), застарела сва потраживања накнаде материјалне штете за износе исплаћене у периоду дужем од три године у односу на датум подношења тужбе, односно за оне износе који су према доказима у списима и налазу вештака исплаћени пре 11.09.2016. године, због чега су нижестепене пресуде преиначене и за те износе тужбени захтев због застарелости одбијен.

На основу изложеног применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП донета је одлука као у ставу другом изреке пресуде.

Одлучујући о ревизији тужене у преосталом делу, Врховни суд је оценио да је она неоснована, с обзиром да је у односу на износе исплаћене банци после 11.09.2016. године, приговор застарелости неоснован, из разлога који су већ наведени, односно од исплате тих износа до датума подношења тужбе није протекао рок од три године од сазнања за штету и учиниоца прописан одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима.

Осталим наводима ревизије тужена побија другостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што сходно одреби члана 407. став 2. ЗПП, не може бити разлог за ревизију, па ти наводи нису цењени.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. ЗПП, донета је одлука као у ставу трећем изреке пресуде.

Учињено преиначење утицало је на висину трошкова поступка на чију накнаду тужилац има право, због чега су нижестепене пресуде преиначене и у делу одлуке о трошковима првостепеног поступка и тужиоцу досуђена накнада трошкова према износу од 31.000,00 динара са којим је успео у спору, и то на име састава тужбе и једног образложеног поднеска од по 9.000,00 динара, на име заступања на пет одржаних рочишта од по 13.500,00 динара, на име накнаде за приступ на шест одложених рочишта од по 9.000,00 динара, што укупно чини 139.500,00 динара, на шта је тужиоцу досуђена и тражена законска затезна камата од извршности пресуде до исплате. Тужиоцу је досуђена и накнада на име трошкова економско финансијског вештачења које је предујмио у пуном износу од 9.000,00 динара и трошкови постављања привременог заступника туженој од 5.145,00 динара и награде привременом заступнику за заступање на једном рочишту од 13.500,00 динара, с

обзиром да су трошкови вештачења и трошкови привременог заступника били неопходни за вођење парнице, те тужилац на њихову накнаду има право сходно одредби члана 154. став 1. ЗПП. Тужиоцу су досуђени и трошкови таксе на тужбу и таксе на првостепену пресуду сразмерно износу са којим је успео у спору од по 3.140,00 динара, те је тужиоцу укупно досуђен износ на име трошкова првостепеног поступка од 173.425,00 динара, а преко овог износа до правноснажно досуђеног износа од 242.420,00 динара, од чега 45.000,00 динара са законском затезном каматом, одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова спора.

Туженој, која је успела у ревизијском поступку досуђени су тражени трошкови на име састава ревизије од 27.000,00 динара. Тужена је у жалби тражила накнаду трошкова жалбеног поступка али те трошкове није определила, због чега по оцени Врховног суда нема право на њихову накнаду, те је због тога одбијена ревизија у делу који се односи на став други изреке побијане пресуде Вишег суда у Врању.

На основу изложеног применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП, донета је одлука као у делу става другог изреке који се односи на трошкове и ставу четвртом изреке пресуде.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић